УДК:008:316.7 https://doi.org10.31652/3041-1017-2024(3)-04

КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ ПРОСТІР ВІННИЧЧИНИ: НОВІ ФОРМАТИ ВЗАЄМОДІЇ З АУДИТОРІЄЮ В РЕАЛІЯХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ірина Швець[1], **Людмила Василевська-Скупа**[1], **Наталія Кравцова**[1], **Тетяна Белінська**[1]

[1] Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м.Вінниця, Україна

Анотація

У статті на основі теоретичного дослідження проаналізовано сучасне становище та напрями розвитку культури та мистецтва Вінниччини в реаліях воєнного стану. Визначено специфіку війни в Україні як феномену, що відбувається не лише у фізичному, але й культурно-мистецькому просторі.

Зазначено, що культурно-мистецький простір є дієвим інструментом у війні, адже в самій музиці, пісні, театральному мистецтві інтегровано здатність впливати на аудиторію, надихати на Перемогу, допомогти відчути співпричетність до історичних подій.

У статті розкрито потужний ідеологічний потенціал культурно-мистецького простору Вінниччини, що реалізується через художньо-емоційну форму. Наголошено на тому, що на теренах культурно-мистецького простору Вінниччини відбулась дерусифікація, яка вплинула на мову виконання та ідейне наповнення концертних програм, творчих заходів, театральних постановок. На заміну російського контенту митці пропагують національне мистецтво, виконують твори українських класиків та сучасних композиторів, просувають сучасну українську поезію. Одним з позитивних результатів такої діяльності можна вважати дистанціювання Вінницької спільноти від російського культурного простору, зростання інтересу до україномовного контенту в цілому.

У цьому контексті досліджено основні напрями діяльності провідних регіональних осередків культури і мистецтв, творчих колективів і установ Вінниччини, які працюють в умовах воєнного стану, зокрема: Вінницької обласної філармонії імені М. Д. Леонтовича, Вінницького академічного музично-драматичного театру ім. Миколи Садовського, Вінницького обласного академічного театру ляльок, культурно-мистецького простору просто неба «Pirogov Sky», креативного простору «Щедрик», молодіжного центру «Квадрат» та окреслено перспективи їхнього подальшого розвитку.

Теоретичне дослідження дало підстави для висновків про те, що культурно-мистецький простір Вінниччини в реаліях війни активно впроваджує нові форми взаємодії зі аудиторією. Він став не лише розважальним, а й виховним та інтелектуально-освітнім середовищем, яке дієво впливає на суспільство, полегшуючи страждання людей від пережитих жахіть війни. Будучи ефективним засобом комунікації, культурно-мистецький простір регіону також згуртовує людей, формує в них позитивні емоції, повертає мешканців регіону до нормального життя в новій воєнній реальності.

Ключові слова: культурно-мистецький простір, воєнний стан, ідеологія, осередки культури, музика.

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

UDC:008:316.7 https://doi.org10.31652/3041-1017-2024(3)-04

CULTURAL AND ARTISTIC SPACE OF VINNYTSIA REGION: NEW FORMATS OF INTERACTION WITH THE AUDIENCE IN THE REALITIES OF WAR.

Iryna Shvets[1], **Liudmyla Vasylevska-Skupa** , **Nataliia Kravtsova** ,**Tetiana Belinska**

[1] Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University,Vinnytsia, Ukraine

Abstract

The article, based on theoretical research, analyzes the current situation and directions of the development of culture and art of Vinnytsia region in the realities of martial law. The specificity of the war in Ukraine as a phenomenon that occurs not only in the physical, but also in the cultural and artistic space is determined.

It is noted that the cultural and artistic space is an effective tool in the war, because the ability to influence the audience, inspire Victory, and help to feel complicity in historical events is integrated into the music, song, and theatrical art itself. The article reveals the powerful ideological potential of the cultural and artistic space of Vinnytsia, which is realized through an artistic and emotional form. It is emphasized that a de-Russification took place on the territory of the cultural and artistic space of Vinnytsia, which affected the language of performance and the ideological content of concert programs, creative events, and theatrical productions. Instead of Russian content, artists promote national art, perform works of Ukrainian classics and modern composers, promote modern Ukrainian poetry. One of the positive results of such activity can be considered the distancing of the Vinnytsia community from the Russian cultural space, the growth of interest in Ukrainian-language content in general.

In this context, the main areas of activity of the leading regional centers of culture and arts, creative collectives and institutions of Vinnytsia Region, which work under martial law conditions, were investigated, in particular: the Vinnytsia Regional Philharmonic named after M. D. Leontovych, the Vinnytsia Academic Music and Drama Theater named after Mykola Sadovskyi, the Vinnytsia Regional Academic Puppet Theater, the «Pirogov Sky» open-air cultural and artistic space, the «Shchedryk» creative space, the «Kvadrat» youth center, and the prospects for their further development are outlined.

The theoretical research gave grounds for the conclusion that the cultural and artistic space of Vinnytsia in the realities of war is actively introducing new forms of interaction with the audience. It has become not only an entertainment, but also an educational and intellectual-educational environment that effectively influences society by promoting national art. Being an effective means of communication, the cultural and artistic space of the region also unites people, creates positive emotions in them, and returns Ukrainians to normal life in the new military reality.

Keywords: cultural and artistic space, martial law, ideology, music.

Постановка наукової проблеми. Вторгнення в Україну збройних сил рф, що триває з 2022 року, переформатувало низку процесів в Україні, спровокувало деформацію самої реальності, змінивши життя, дозвілля, творчість і розвиток суспільства. Війна дала поштовх до переосмислення важливих питань щодо ідентичності українців. Складні життєві обставини стали трампліном для творчості українських митців та активного розвитку національної культури й мистецтва.

Важливим компонентом у боротьбі із зовнішнім ворогом і виживання є культурно-мистецький простір – унікальне творче середовище, платформа самовираження й свободи, місце де відбувається обмін ідеями та емоціями.

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Вінниччина – це місце, що зберігає багатовікову культурну спадщину і, водночас, розкриває сучасне обличчя, утілюючи модель інтеркультурної інтеграції. Її сучасний культурно-мистецький простір є ефективним засобом комунікації, адже в ньому інтегровано здатність упливати на аудиторію, дозволяючи об'єднати її в спільній боротьбі за право на ідентичність, національну пам'ять, почуття власної гідності, що є особливо значущим в реаліях війни. Культурно-мистецький простір Вінниччини є також інтелектуально-освітнім середовищем, яке забезпечує діалог, підтримку та взаєморозуміння між культурами різних країн світу. Саме тому наукове осмислення діяльності обласних осередків культури й мистецтв, творчих колективів і установ, які наповнюють культурно-мистецький простір Вінниччини в реаліях воєнного стану і формують ціннісно-смислові орієнтири аудиторії, є актуальним та необхідним завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблеми сучасного становища української культури та мистецтва й напрями їхнього розвитку в реаліях воєнного стану знаходять відображення в наукових працях та аналітичних дослідженнях вітчизняних і зарубіжних авторів.

Ґрунтовний аналіз причин та витоків російської агресії проти України містить монографія британського політолога українського походження Тараса Кузьо (Кузьо, 2018). Річард Еванс, британський академік та історик, у статті «Art in the Time of War. The National Interest» зазначає важливу роль мистецтва в збереженні гідності, підтримці психологічного стану населення та соціальної згуртованості під час війни (Evans Richard J., 2011). Роль української культури, як стратегічного ресурсу України й важливого інструменту перемоги в умовах російської збройної агресії, розглянуто в праці Т. Дорошенко «Культура як стратегічний ресурс України на дипломатичній арені в умовах війни» (Дорошенко, 2022, с. 37–38). Специфіку мистецтва, пов'язаного з війною та мистецькі практики висвітлено в дослідженнях Я. Назара (Назар, 2016), А. Тормахової (Тормахова, 2022, с. 202–206), Н. Родінової, О. Федорків, Н. Макогончук (Родінова, Федорків & Макогончук, 2022, с. 226–233).

Роль театру, як дієвого інструменту для налагодження комунікації між різними регіонами України під час воєнного стану, для встановлення діалогу між прихильниками різних векторів розвитку країни, примирення між різними національностями, релігійними конфесіями, висвітлена представниками сучасного українського театрального мистецтва Л. Костенюк (Костенюк, 2023), О. Орловою (Орлова, 2018, с. 141-150).

Сучасна мистецтвознавиця О. Верещагіна-Білявська пропонує науковий погляд на антропологічний зміст академічного музичного мистецтва воєнних років, аналізуючи творчість сучасних українських композиторів (Верещагіна-Білявська, 2024, с. 90-99). Педагоги-науковці Л. Василевська-Скупа, І. Швець, Л. Остапчук зазначають особливу виховну місію культури й мистецтва, яка полягає у «вихованні національно свідомих особистостей, майбутніх громадян-патріотів, готових до захисту незалежності й територіальної цілісності Української держави, здатних сумлінно служити своєму народу та творчо працювати на відновлення рідної Вітчизни» (Василевська-Скупа, Швець, & Остапчук, 2022, с. 99).

Однак, у ситуації жорсткого протистояння російської руйнівної світоглядної системи та ціннісних орієнтацій українського суспільства, діяльність регіональних осередків культури й мистецтва та особливості їхнього реагування на виклики воєнного часу потребують наукового аналізу та вивчення, адже саме вони формують єдиний і цілісний національний культурно-мистецький простір України.

Мета статті полягає в дослідженні сучасного культурно-мистецького простору Вінниччини, а саме напрямів функціонування культурних установ та творчих колективів області, нових форматів їхньої взаємодії з аудиторією та визначенні їх ролі й упливу на суспільство в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Поняття «Культурно-мистецький простір» у теоретичному осмисленні «є ідейно унаснажена формами культури й об'єктами (комплексами) буттєва сутність соціуму, що увиразнюється в звичаях і способах поводження людини в повсякденному житті» [11, с. 106–108].

Основні напрями діяльності та пріоритети розвитку культурно-мистецького простору Вінниччини визначені в Програмі розвитку культури Вінницької області на 2023–2025 роки [10]. Серед них – сприяння культурному й

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

духовному розвитку, патріотичному вихованню мешканців Вінниччини; збереження та популяризація нематеріальної культурної спадщини (народних традицій, звичаїв, фольклору тощо); сприяння розвитку творчого потенціалу, творчій діяльності митців, творчих працівників, осередків творчих спілок.

Культурно-мистецький простір Вінниччини у 2022-2024 р.р. зазнав змін, що стосуються ціннісних засад та ідеологічних поглядів і відродився в новому актуальному вимірі – у реаліях війни.

Основним осередком культурно-мистецького життя Вінниччини є Вінницька обласна філармонія імені М. Д. Леонтовича. З березня 2022 р. діяльність філармонії відбувалась відповідно до вимог воєнного стану: чітко відпрацьований алгоритм дії у випадку сигналу повітряної тривоги або відключення електроенергії; визначені місця найближчого укриття; організований порядок евакуації громадян та артистів; заздалегідь визначені терміни переносу концертів у разі необхідності.

Складні умови життя надали поштовх для активного впровадження нових форм взаємодії зі аудиторією. Відбулись зміни в концертній діяльності творчих колективів і створені інші форми роботи. У соціальній мережі «Фейсбук» було започатковано масштабний відеопроєкт «Територія музики спротиву», де активно поширювалися уривки патріотичних концертних програм, тематичних музичних і поетичних відеороликів. Усього опубліковано 238 відео з концертів, охоплення аудиторії становить 2 704 000 осіб.

Творчий процес філармонії забезпечували: Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля», Академічний камерний оркестр «Арката», симфонічний оркестр, Подільський камерний хор «Леонтович-капела», ансамбль солістів «Експромт» та окремі виконавці. Було створено мобільні концертні бригади для обслуговування військових частин, Сил територіальної оборони ЗСУ, а також мешканців міста та внутрішньо переміщених осіб.

Значних змін зазнала репертуарна політика філармонії: відбулась дерусифікація, яка вплинула на мову виконання та ідейне наповнення концертних програм. На заміну російського музичного контенту колективи почали піднімати українські пласти, виконувати твори українських класиків та сучасних українських композиторів. Значимою музичною подією стало відродження опери М. Вериківського «Наймичка» (2022 р.) в концертному виконанні симфонічного оркестру, Подільського камерного хору «Леонтович-капела» та солістів філармонії. Академічний ансамбль пісні і танцю «Поділля» представив нову концертну програму «За честь, за волю, за козацьку долю!» (2022 р.), до якої увійшли козацькі думи й балади, уражаючі вокально-хореографічні постановки з елементами бойового мистецтва, ліричні й патріотичні пісні, які демонструють козацьку міць і нескореність українського народу. Також ансамбль «Поділля» презентував прем'єру фольклорного театралізованого дійства «Сонячне коло» (2023 р.), у якому представлено яскраву палітру народних обрядів і пісенної спадщини України. Симфонічний оркестр Вінницької філармонії підготував патріотичну програму «Переможна симфонія» (2024 р.), яка пропагує сучасне українське мистецтво, а саме твори композиторів В. Самойлюка, М. Балеми, О. Гоноболіна З. Алмаші.

У 2024 році колектив філармонії ініціював музичний проєкт «Об'єднані музикою», спрямований на підтримку обдарованої молоді Вінниччини під час воєнного стану. За участі молодих виконавців на сцені обласної філармонії відбулись концерти симфонічного оркестру «Симфонічний оркестр і музична молодіжна «збірна» Вінниччини»; Академічного камерного оркестру «Арката» «Спогади про майбутнє»; виступ ансамблю солістів «Експромт» разом з юними солістами – переможцями вокальних конкурсів в програмі «Дух свободи». Подільський камерний хор «Леонтович-капела» став засновником фестивалю дитячих та молодіжних хорових колективів «Ангели Різдва».

Вінницька обласна філармонія, як інституція культури, активно долучилась до виконання завдань національно-патріотичного виховання молоді. Творчими колективами філармонії налагоджено співпрацю з Національною академією Національної гвардії України, Харківським Національним університетом Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Колективи філармонії організували низку концертів задля підтримки бойового духу військовослужбовців, курсантів військових вишів.

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Усвідомлюючи те, що музичне мистецтво під час війни виконує важливу терапевтичну функцію, даючи можливість відчути психологічну підтримку та позитивні емоції, Вінницька обласна філармонія активно долучилась до благодійної діяльності. Декілька тисяч дітей-сиріт, дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей, членів родин учасників АТО, інвалідів безкоштовно відвідали новорічні вистави, концертні програми та інші музичні проєкти. Артисти філармонії провели благодійні концерти у Вінницькому центрі реабілітації осіб з інвалідністю, у Вінницькому центрі протезування та реабілітації.

З метою підвищення авторитету України на міжнародній арені та популяризації українського мистецтва колективи філармонії взяли участь у Міжнародних фестивалях та творчих проєктах, демонструючи українські духовні та культурні цінності. Подільський камерний хор «Леонтович-капела» став учасником Міжнародного проєкту «Мистецтво проти війни» (Молдова – Румунія, 2022 р.), узяв участь у Міжнародному онлайн-проєкті «World Choir for Peace» (2022 р.), який об'єднав 16 країн світу, IV International Contest for Young Singers of Christmas Songs «REGULATION» (Латвія, 2022 р.). Симфонічний оркестр та солісти брали участь у Міжнародному фестивалі «Mariupol Classic» спільно з камерним оркестром «Ренесанс» Маріупольської філармонії (2023р.). Колектив філармонії став учасником та співорганізатором Всеукраїнського мистецького проєкту «Хорові асамблеї Леонтовича» (2022, 2023р.).

Відповіддю Вінницького академічного музично-драматичного театру ім. Миколи Садовського на воєнні події стала його активна громадянська, національна й мистецька позиція. З перших днів війни колектив театру зайнявся різнопрофільною роботою та допомогою. Працівники театру допомагали біженцям з окупованих територій з поселенням у місті, збирали кошти, ліки, одяг для армії та переселенців, шили спорядження для військових, білизну для шпиталів, виготовляли маскувальні сітки. Частина працівників вступили до лав територіальної оборони й ЗСУ, решта зосередилась на моральній підтримці воїнів та біженців. Був започаткований відеопроєкт у соцмережах «Все буде Україна» (2022), у якому артисти читали українську поезію, казки для дітей, співали українські пісні.

Колектив повернувся до основної діяльності разом з прем'єрою вистави «За дверима» за п'єсою німецького автора Вольфганга Борхерта, який воював у Другій світовій війні й згодом описав свою історію повернення з полону. Режисером вистави, що співзвучна нашому сьогоденню, став харківчанин Олександр Ковшун.

З метою популяризації українського театрального мистецтва, колектив обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. М. К. Садовського взяв участь у IX Міжнародному фестивалі «СХІД-ЗАХІД» у м. Кракові (Польща, 2022), благодійному концерті «Музичні мости Литва – Україна» м. Паневежис (Литва, 2022).

Культурною місією Вінницького обласного академічного театру ляльок стала підтримка духовного стану дітей. З початком війни театр перетворився на центр Арттерапії для дітей, зокрема дітей-переселенців. Лише за 2023 рік Обласний академічний театр ляльок здійснив показ 187 вистав, з них – 80 вистав для дітей вимушено переміщених осіб з міст Ірпінь, Бучі, Києва, Сум, Маріуполя, Харкова, Херсона та Чернігова, зокрема благодійних – 27 вистав [7].

Театр узяв участь в організації та проведенні XIII Міжнародного онлайн-фестивалю театрів ляльок «Подільська лялька» – 2023», учасниками якого були театральні колективи Грузії, Ізраїлю, Литви, Туреччини та України. Головний меседж фестивалю – «Через серця дітей до сердець народів – заради миру в Україні». Також артисти театру організували низку концертів та ігрових вистав для дітей у Центрах розташування внутрішньо переміщених осіб у містах Вінниця, Літин, Жмеринка, Чернятин.

Усвідомлюючи те, що в реаліях війни культура не тільки є об'єктом захисту, але й сама захищає, об'єднує, дає сили й наснагу, вінничани активно створюють нові культурно-мистецькі простори.

З 2021 року на території Національного музею-садиби М. Пирогова в м. Вінниця діє культурно-мистецький простір просто неба «PIROGOV SKY», який поєднує культурну, туристичну, соціальну та патріотичну місії розвитку Вінниччини. Тут відбуваються концерти, театральні вистави, музично-поетичні вечори, різноманітні майстер-класи тощо. З 2022 року всі творчі події спрямовані на підтримку

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

ЗСУ. Кошти, що зібрані на благодійних аукціонах, концертах, направлені для закриття нагальних потреб підрозділів і бригад, де служать захисники із Вінницької області.

Митці Вінниччини працюють на розробкою власного культурного бренду «Щедрик – мелодія Вінниччини». У 2023 році на базі Вінницького обласного центру культури створено креативний простір «Щедрик». Це містечко народних майстрів, де відбуваються майстер-класи з гончарства, лозоплетіння, традиційної вишивки Східного Поділля, створенні ляльки-мотанки; проводяться модні покази сучасних українських костюмів та прикрас.

Молодіжний центр «Квадрат», функціонує у м. Вінниці з 2018 року. «Квадрат» – креативний простір для молоді зі всієї області, місце об'єднання активних діячів культурної сфери життя та створення унікального локального контенту, майданчик для просування найсміливіших ідей [3]. «Квадрат» працює в 4 пріоритетних напрямках: неформальна освіта, культура, національно-патріотичне виховання, наука. На початку війни культурно-креативний простір «Квадрат» показав свою ефективність, перетворившись у хаб для внутрішньо переміщених осіб та волонтерів. Тут плетуть маскувальні сітки, виготовляють нашоломники, наколінники, роблять окопні свічки для ЗСУ. Також ведеться психологічна робота з внутрішньо переміщеними особами, відбуваються тренінги щодо надання першої домедичної допомоги. Зараз це місце об'єднує не лише молодь Вінниччини, а й територіальні громади області.

Висновки. Українська культура та мистецтво під час повномасштабної російської агресії взяла на себе місію зброї: вона захищає, об'єднує, виховує, підтримує всі демократичні прагнення. Культурно-мистецький простір Вінниччини адаптувався в реаліях воєнного стану й винайшов нові формати взаємодії з аудиторією, ураховуючи контекст, травматичний досвід, який пережили люди, тощо. Разом із тим, культурні події в регіоні є підтримкою для українців. Усвідомлюючи те, що мистецтво під час війни виконує важливу терапевтичну функцію, даючи можливість відчути психологічне розвантаження та позитивні емоції, діячі культури і мистецтв Вінниччини активно долучились до благодійної творчої діяльності, спрямованої на підтримку ЗСУ, учасників бойових дій з інвалідністю, вимушених переселенців, дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей.

З метою популяризації в світі українського мистецтва й культури, посилення міжнародної підтримки, творчі колективи області представляють Україну за кордоном у різний спосіб: фольклорним мистецтвом, академічним музичним мистецтвом, хоровим співом, театральним мистецтвом, демонструючи свою ідентичність і унікальність.

Таким чином, будучи ефективним засобом комунікації, виховним та інтелектуально-освітнім середовищем, культурно-мистецький простір Вінниччини дієво впливає на суспільство, полегшуючи страждання людей від пережитих жахіть війни, даруючи позитивні емоції, відроджуючи надію та віру в краще майбутнє й повертає українців до звичного, на жаль, життя в новій воєнній реальності.

Список використаних джерел

1. Василевська-Скупа, Л. П., Швець, І. Б., & Остапчук, Л. О. (2022). Шляхи формування національної самосвідомості підростаючого покоління засобами українського музичного мистецтва. Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, (204), с. 99–103.
2. Верещагіна-Білявська О. Є. (2024). Образ людини і світу в сучасній музиці: антропологічні виміри творчості українських композиторів у соціокульту-рному континуумі. Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Історія. Вип. 47. Зб. наукових праць / За заг. ред. О. А. Мельничука. Вінниця: ВДПУ.
С. 90-99
3. Вінницький обласний молодіжний центр «Квадрат»
Режим доступу: http://uskv.vn.ua/okv/okv167/1okv167.html (дата звернення: 31.08 2024)

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

4. Дорошенко, Т. С. Культура як стратегічний ресурс України на дипломатичній арені в умовах війни. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір (2022): 37-38.
5. Костенюк Л. Роль українського мистецтва у часі війни.
Режим доступу: https://zbruc.eu/node/115133 (дата звернення: 29.07.2024),
6. Кузьо Т. Війна Путіна проти України. Революція, націоналізм і криміналітет / Пер. з англ. А. Павлишина. Київ : Дух і літера, 2018. 560 с.
7. Морозова Н. Виклики і можливості розвитку сфери культури та соціальної згуртованості Вінницької області. Аналітичний звіт. 2023. 32 с.
Режим доступу: file://C:/Users/Asus/Desktop/Culture_Social_Cohesion_Report_Vinnytsia_pblast.pdf (дата звернення 31.08 2024)
8. Назар Я. Мистецтво про війну: між творчістю та агіткою. Режим доступу: https://www.bbc.com/ukrainian/society/2016/02/160222_war_art_lviv_hk (дата звернення: 29.07.2024)
9. Орлова О. І. Сучасні тенденції розвитку театру в Україні: соціологічний аспект. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. 2018, Вип. 79. С.141-150
10. Програма розвитку культури Вінницької області на 2023–2025 роки Режим доступу: https://www.vin.gov.ua/oda/normatyvno-pravovi-dokumenty/794-nakazy-nachalnyka-oblasnoi-viiskovoi-administratsii/52888-nakaz-161-vid-01-liutoho-2023-roku (дата звернення: 29.07.2024)
11. Піскун В. Формування культурного простору сучасної України: взаємодія українського і запозиченого. Українознавчий альманах. Вип. 5. Київ: КНУ ім. Т. Г. Шевченка, 2011. С. 106–108.
12. Родінова Н. Л., Федорків О. П., & Макогончук, Н. В. (2022). Сучасне становище та напрями розвитку культури і мистецтва України (реалії воєнного стану). Культурологічний альманах (4), 226–233.
13. Тормахова А. Мистецькі практики під час війни: український вимір. Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку (напрям: культурологія) 40 (2022): 202-206.
14. Evans Richard J. Art in the Time of War. The National Interest, 2011. №113. pp.16-26.

References

1. Vasylevska-Skupa, L. P., Shvets, I. B., & Ostapchuk, L. O. (2022). Shliakhy formuvannia natsionalnoi samosvidomosti pidrostaiuchoho pokolinnia zasobamy ukrainskoho muzychnoho mystetstva. Naukovi zapysky. Seriia: Pedahohichni nauky, (204), 99-103.
2. Vereshchahina-Biliavska O. Ye. (2024). Obraz liudyny i svitu v suchasnii muzytsi: antropolohichni vymiry tvorchosti ukrainskykh kompozytoriv u sotsiokultu-rnomu kontynuumi. Naukovi zapysky Vinnytskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Mykhaila Kotsiubynskoho. Seriia: Istoriia. Vyp. 47. Zb. naukovykh prats / Za zah. red. O. A. Melnychuka. Vinnytsia: VDPU. S. 90-99
3. Vinnytskyi oblasnyi molodizhnyi tsentr «Kvadrat»
Rezhym dostupu: http://uskv.vn.ua/okv/okv167/1okv167.html (data zvernennia: 31.08.2024)
4. Doroshenko, T. S. Kultura yak stratehichnyi resurs Ukrainy na dyplomatychnii areni v umovakh viiny. Kultura i mystetstvo: suchasnyi naukovyi vymir (2022): 37-38.
5. Kosteniuk L. Rol ukrainskoho mystetstva u chasi viiny.
Rezhym dostupu: https://zbruc.eu/node/115133 (data zvernennia: 29.07.2024)
6. Kuzo T. Viina Putina proty Ukrainy. Revoliutsiia, natsionalizm i kryminalitet / Per. z anhl. Andriia Pavlyshyna. Kyiv : Dukh i litera, 2018. 560 s.
7. Morozova N. Vyklyky i mozhlyvosti rozvytku sfery kultury ta sotsialnoi zghurtovanosti Vinnytskoi oblasti. Analitychnyi zvit. 2023. 32 s. Rezhym dostupu:file://C:/Users/Asus/Desktop/Culture_Social_Cohesion_Report_Vinnytsia_pblast.pdf (data zvernennia: 31.08.2024)
8. Nazar Ya. Mystetstvo pro viinu: mizh tvorchistiu ta ahitkoiu. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/society/2016/02/160222_war_art_lviv_hk (data zvernennia: 29.07.2024).
9. Orlova O. I. Suchasni tendentsii rozvytku teatru v Ukraini: sotsiolohichnyi aspekt. Sotsialni tekhnolohii: aktualni problemy teorii ta praktyky. 2018, Vyp. 79. S.141-150

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

10. Prohrama rozvytku kultury Vinnytskoi oblasti na 2023–2025 roky. Rezhym dostupu: https://www.vin.gov.ua/oda/normatyvno-pravovi-dokumenty/794-nakazy-nachalnyka-oblasnoi-viiskovoi-administratsii/52888-nakaz-161-vid-01-liutoho-2023-roku (data zvernennia: 29.07.2024)
11. Piskun V. Formuvannia kulturnoho prostoru suchasnoi Ukrainy: vzaiemodiia ukrainskoho i zapozychenoho. Ukrainoznavchyi almanakh. Vyp. 5. Kyiv: KNU im. T. H. Shevchenka, 2011. S. 106–108.
12. Rodinova N. L., Fedorkiv O. P., & Makohonchuk, N. V. (2022). Suchasne stanovyshche ta napriamy rozvytku kultury i mystetstva Ukrainy (realii voiennoho stanu). Kulturolohichnyi almanakh (4), 226–233.
13. Tormakhova A. Mystetski praktyky pid chas viiny: ukrainskyi vymir. Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku (napriam: kulturolohiia) 40 (2022): 202-206.
14. Evans Richard J. Art in the Time of War. The National Interest, 2011. №113. P. 16-26

Про авторів

Ірина Швець, Народна артистка України, професор кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м.Вінниця, Україна, e-mail: Shurikira@ukr.net ;

Людмила Василевська-Скупа, Кандидат педагогічних наук, доцент, Завідувач кафедри вокально-хорової підготовки,теорії та методики музичної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, м.Вінниця, Україна, e-mail: lpvasylevska@gmail.com ;

Наталія Кравцова, Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти, Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, м.Вінниця, Україна, e-mail: kravtsova65@ukr.net ;

Тетяна Белінська, Кандидат педагогічних наук, доцент, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, м.Вінниця, Україна, e-mail: belinska_tet@ukr.net .

About the Authors

Iryna Shvets, People's Artist of Ukraine, Professor of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: Shurikira@ukr.net ;

Liudmyla Vasylevska-Skupa, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: lpvasylevska@gmail.com ;

Nataliia Kravtsova, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: kravtsova65@ukr.net .

Tetiana Belinska, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine, e-mail: belinska_tet@ukr.net .

© 2024 Автор(и) Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 Licence (https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)